

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

ל.

עין משפט
גרי מצוה

שנאמר והבאם גזול וגו' דלשמעון קרא דלוסר להביא מזה בעצירה:
מה פסח אין לו סקנה. לאחר זמן להקרינו שהרי מוס קצוה עולמית
 הוא: **אף גזול.** ילפינן מינה דאין לו תקנה לאחר זמן ואפילו ביום
 דשמעון ליה למרה דמיאש ואמר ווי ליה למסרון כיוס ואע"ג דלענין
 מקני אמרינן כבבא קמא (פסח.) דקני
 ליה ביאוש והוי דריה אפ"ה אקרינן
 למזכה לא: **שונא גזול בעולה.** בעולות
 שאתם מביאין לו אתי שונא את הגזול
 שאתם גזולים אותם ואע"פ שהכל
 שלי ואף מתחלה שלי היתה: **אסמר**
נמי. דעטמא דמתני בגזול ביי"ט
 שני משום מזה הנאה בעצירה: **לא**
שנו. דגזול פסול: **מסוך שיואל בשאול.**
 דהא ביי"ט שני לא כתיב לכו למעטוי:
לעולם ביי"ט ראשון. ולא תיסק
 כדדייק' הא שאול כשר דכ"ש דשאול
 פסול ומתני לא מביעיא שאול קאמר:
אימא ססס גיולס. מיד ואע"ג דלא
 שמעינן דליאש: **יאוש בעלים הוא.**
 שרי פסול הוא גזול מיד ואין כח
 להלייל: **קמ"ל.** דעד דשמעין דליאש
 לא קני ליה דמימר אמר השתא הוא
 דתיקף מינא למחר תפסינא ליה
 כדכ"ה: **אוונכרי.** חגרי כל דבר
 להשתכר בו כגון כלים קטנים משל
 ומסריקות ולולבין וקורין מרז"ש:
כי זבניו אשא מנכרים. כשתקני
 להם מן הנכרים לאגוד בהן להושענא:
גינשו אינסו. הם יתמיהו מן
 הממוכר וימנהו לכו: **מאי טעמא**
ססס עכו"ס גולי ארעמא מיראל
נינשו. ושם אותו קרקע מיראל הוא:
 וקרקע

(א) ונכנסו מן: (ב) ויגידו,
 (ג) ביום קמ. (ד) הגזול
 רש"י (ד) (לעיל ס: ויגידו),
 (ה) ויגידו אמר רבא ובהלכות
 ב"ק פ"י ספ"ט טו גרס רב
 אש"י (ו) ויגידו אונכרי פ"י
 ג'ון פס"ט ע"ש מלכות
 הנשא. ע"ן. (ז) ויגידו
 חוס' לעיל ט. ד"ה הוהו,
 חו' ש"ל. רש"י. (ח) ויגידו
 חוס' שנת קמא. פ"ה ויגידו
 ויגידו. (י) ויגידו אונכרי.

תורה אור השלם

1. ואמרם הנה
 מתקאה ופתחם אותו
 אמר יי צבאות והבאתם
 גזול ואת דשח ואת
 החלה והבאתם את
 המטה והצא אתה אתה
 מידים אמר יי
 מלאכי א יג
 2. דבר אל בני ישראל
 ואמרת אליהם אדם כי
 יקריב מבם קרבן ליה מן
 הבהמה מן הבקר ומן
 הדגן הקרבו את
 קרבנכם: ויקרא א ב
 3. כי אני ה' אלהי משפט
 שאת גזל בעולה ונתתי
 פועלכם באמת וברית
 שלום אברתי לכם:
 ישעיהו סא ח

הגהות הב"ח

(א) חוס' ד"ה הא קנייה
 ביאוש וקרינא ליה מכס
 משלם וכו': (ב) בא"י
 והא דשמעון ליה לטולא
 כ"ל ותיבת לעיל מתקן:

גליון הש"ס

חוס' ד"ה פסח כ"י
 ואת לקמן דפליגין לולב
 של אשירה. וכו' אינו
 קושא כיב ד"ל דלתיק
 ליה טעם לשחול דלא
 יתן למנהיבה בעצירה
 ועמ"פ ביי"ט ב' דרשין
 דמ"מ אשירה פסול משום
 כמותו וכו' ועודא ית
 להקשות למה לי קרא
 מן הבקר להוליח העבד
 חיסוק ליה משום מזה
 הנאה בעצירה:

משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה. והדמיא לקמן פ' לולב
 וערבה (ד' מג.) לכס משלכם להוליח את האשול ואת
 הגזול משום שאול אלטריא דכלאו לכו נפקא לן גזול משום מזה
 הנאה בעצירה דאע"ג דקרא גבי קרבן כתיב הוא הוא הדין בכל מצות
 דהי דאוריית' כדמוכח גריס הגזול קמא

(ב"ק ד' זג.) גבי הרי שגוב סאה של
 חטיין וטמנה ואפאה והפריש ממנה
 מלה דאין זה מנכר אלף מנאך וכו' וכו'
 לקמן (ד' לא:) דפסליו לולב של
 אשירה ושל עיר הגדת משום דמיכתת
 שיעוריה מיעוד ליה משום מזה
 הנאה בעצירה ומו אמאי שרינן דלאו
 אשירה דמשה וי"ל דלא דמי לגזול
 דמתת בעצרת הגזול בזה המזה
 שיואל בו אכל הוה אטו מתמת בעצרה
 שנעשית בו מי נפיק ביה ומיהו יש
 ספרים דגרסינן לקמן (ד' לה.) אמתינ'
 דלמרווה של אשירה מ"ט משום דהוה
 ליה מזה הנאה בעצירה וגירסא
 שישבא מיהו אלף טעמא משום
 דמיכתת שיעוריה דלמרווה נמי בעי
 שיעור כאלו או ככ"ה דלף על גב
 דלמרינן לקמן (ד' לא:) טעמא משום
 דלא גמר פירא מכל מקום ענינן
 דמינכר לקימחא דהמאי טעמא
 פסלינן לקמן (ד' לה.) פסלינן ומיהו
 תימה דפרק כל שעה (פסחים ד' לה:)
 דמאי און יואל ידי מזה בעצול ודריש
 ליה מקרא חיסוק ליה משום מזה
 הנאה בעצירה דקא חילי אסורא
 ונפיק ידי מזה:

ב"י יקריב בכס אמר רחמנא ויאו
 דריה הוא. תימה דנמרווה
 (ב"ק ד' טו:) ממעט גזול מדמכתיב
 קרבנו והכא ממעט ליה מדמכתיב מכס
 ואע"ג דליכא דמוקי לה התם בגזול
 קרבן דחכמיה מ"מ קשה למאן דלא
 מוקי ליה הכי ועוד קשה דהתם משמע
 דלפני יאוש לא לתיק קרא דדרש
 קרבנו ולא הגזול וקאמר ה"ד אלימא
 לפני יאוש למה לי קרא ועוד קשה

דהא מכס דרשין בפ"ק דחולין (ד' ה.) וסו' מכס ולא כולס להוליח את המומר מכס בכס חלקתי ולא
 מיימי הכא ומקרבנכס דסיפא דקרא קא דריש כמו שתפר"מ גבי לא תתחמן דסוף האומר נקדושין (ד' סח:) וסו' לא שמענו כלל וי"ל דהא
 דקאמר נמרווה לפני יאוש למה לי קרא משום דלפני יאוש אין יכול להקדיש והרי הוא חולין כדלמרינן גזול ולא נמיאשו הבעלים שניהם
 אינם יכולים להקדיש דאיש כי יקדיש את ביתו אמר רחמנא מה ביתו (ב"ק פ"ג כ"ד) נמרווה (ב"ק ד' פח:) ואפילו מאן דפליגי לא פליגי אלף
 דבעלים אכל בגזול גופיה מזה דאין יכול להקדיש והא דמייתי הכא קרא דמכס אע"ג דמצינו נפקא אורחא דגמרא כתיב דמייתי מכס
 משום דאי לא כתיב ביתו הוה מוקמינן מכס להך דרשה אכל השתא דמכתיב הוה קראי אייתר ליה מכס להוליח את המומר ולכנס חלקתי
 ודכותה אשכחן פרק אחד דמי ממונות (פסחים ד' ג:) וסו' דדרש' ננעם ביום מדמכתיב וביזים הרלות בו ובפ"ק דמעמד קטן (ד' טו.)
 מוקי לה לתת דיש יום שאמה רואה יש יום שאין אמה רואה וביזים נפקא לן מדמכתיב כנענ נראה לי ולא לאורי וכן בשוליה פרק שני דמגילה
 (ד' ג.) וסו' דלא מוהלין אלף ביום דמכתיב ביום השמיני ובפרק ר"א דמילה (שנב ד' קג:) מוקי ליה ביום אפילו בשבת ולילה ממעט מדמכתיב
 כן שמונת ימים ועוד איכא דכוחתייהו בדוכתי טובא: **ה"א** קנייה ביאוש. וקרינא ליה (א) לכס משלכם משמע דקסבר ר' יוחנן יאוש כדי
 קנה וקשה דנמרווה (ב"ק ד' פח:) קאמר ר' יוחנן דהשולמי ארבעה וחמשה חויביה בין לפני יאוש בין לאחר יאוש ואי יאוש קני אמאי חייב
 שלו הוא טובא שלו הוא מוכר כדי האי גוונא דייק התם לעיל (ד' קו:) רב ששת אמילתיה דרב דקאמר כי גייס וסביב רב אמר להא שמעתא
 ועוד דכהגול בתרא (ס' ד' קטו.) שמעין כהדיא לר' יוחנן משמיה דר' יואל דשיטי רשות ואח"כ יאוש לא קני יש ספרים דגרסינן הכא
 הא קנייה ומו לא אפילו גרסינן ביאוש יש לפרש דהכי קאמר הא קנייה ביאוש ושיטי השם מעיקרא חולין והשתא הקדש ואח"כ מאי פריך התם
 הקדש הקדש ואפילו למאן דלמר יאוש לא קני משום דהא איכא יאוש ושיטי השם מעיקרא חולין והשתא הקדש ואח"כ מאי פריך התם
 אכ"י לרבא דלמר יאוש קני מדמכתיב קרבנו ולא הגזול ואמאי דמוק לטעמי דגזול קרבן דחכמיה הא ממה נפשך התם קני דליכא יאוש ושיטי
 השם ומ"מ מופסול להקריבה משום מזה הנאה בעצירה כדלמרינן הכא וכמו כן קשה בסוף ההיא שמעתתא דדייק רבא דיאוש כדי לא קני
 מדמכתיב קרבנו ולא הגזול ועולא נפקא ליה התם מגזול דומיא דפסח דלית ליה תקנתא וי"ל דאם אימא דיאוש כדי קני הוה שלו קודם
 הקדש ומו לא חשיב מזה הנאה בעצירה וכן מוכח לקמן בשמעתין גבי (נכרי) וליקנייהו בשעיר השם משמע דאי קנו ליה מו נפקי ביה
 ולא חשיב מזה הנאה בעצירה אכל אי יאוש כדי לא קני ועל ידי הקדשן קא קני ליה דליכא יאוש ושיטי השם השתא או חשיב מזה
 הנאה בעצירה ובכזה שמעין דלא חשיב מזה הנאה בעצירה היכא דקני ליה מינן למימר דקני קודם כגאורה אפילו למאן דלא בעי
 אגד הא קני ליה קודם י"ט דלכתי לא חל חיוב מזה ואי נמי אפילו ביי"ט דלא דמי למקדיש דחל קנין והקדש ביחד והא דשמעין ליה
 (ט) לעיל לעולא בהגזול בתרא (ס' ד' קד.) גבי פלוגתא דר"ש ורבנן בעירות של גזב ושל גזול אי סתם גטיבה יאוש בעלים או סתם גזלה
 קאמר דקאמר עולא מחלוקת בסתם אכל ביודע דכרי הכל קני התם איכא יאוש ושיטי השם כדלמרינן כההיא שמעתא דמרווה (ס' ד' קו:)
 דמעיקרא קרו ליה משבא והשתא קרו ליה אכזרו והא דמשמע גריס הגזול קמא (ס' ד' זג.) כההיא דגזול סאה דלף על גב דשעיר קונה
 חשיב מזה הנאה בעצירה אף על פי שקנאו בשעיר מעשה קודם שגב ליה חיוב מזה חל חשיב מזה דמיוא בעלמא הוא אי נמי שאני ברכה
 דליכא נמי הוכרה לשם שמים ולפי שיטה זו לר' ליישב סוגיא דהניזקין (גיטין ד' נה.) דלמר עולא דכר תורה בין נודעה בין לא נודעה
 אינה מפקדת וקוניה דהגזול בתרא וסוגיא דמרווה ור"מ מפרש בענין אחר משום קשיא דעולא דעולא והרבה הארבעה דמרווה
 ובפרק הניזקין (ס' ד' נה:): **מתוך שיוצא בשאול יוצא בנו"ש.** הכא דזוקא שהוא מדרבנן לא חייס אמלמה הנאה בעצירה:
 וקרקע

1 א מ"י פ"ח מ"ג ל"ג
 הלכה א טו"ע א"ח
 ב מ"י פ"ה מהלכות
 אשירי מוכח הלכה א
 פסח ל"אין א
 ח ג טו"ע א"ח סיון
 תרומה טו"ע א
 כג"ה:

לענין רש"י
 מרדכי' (מ"דע"ד) וכו'.
 מוכר סריק. וכו'.

רבינו הגנאל

ובשאר ה"מ"ס נמי לפני
 יאוש א' דהא אינו שלכם,
 לאחר יאוש משום דהוה
 ליה מצוה הבאה בעבירה,
 שנאמר כי אני ה' אלהי
 גזל. אמר נמי אמר
 אש"י, יבש פסול לפי
 שאינו הדר, גזול פסול
 משום דהוה ליה מצוה
 הבאה בעבירה. ור' יצחק
 פליגי ואמר, ותי מילי
 ביום טוב ראשון, אבל
 פשוט ואיך, מתוך שיוצא
 בלולב שאול יוצא נמי
 בגזול אחר יאוש. מתיב
 על ר' יצחק פמתינן דתקני
 לולב הגזול ויבש פסול,
 ודייקין כינה גזול פסול,
 הא שאול כשר, ושאל
 כשר לא משתבח ביום
 טוב ראשון דהא ברירא
 כתיב לכו למעטוי אפי'
 השואל, אלא משני ואילך
 השואל כשר, ואפילו הכי
 גזול פסול. ומשני רב
 אשי פמתינן לעולם ביום
 ראשון, ואיכתיב סריא
 שאול וראי לאו דריה,
 אלא גם גזול אימא סתם
 גזילה ויאוש בעלים היא,
 וקנייה ביאוש ורידה הוא,
 קמיל דלא. כדאמר ר'
 חייא לאונכרי, פ"י כגון
 ל"בית של נשיא המסונה
 בצרכיו, וכיוצא בנשיא
 אנשים חשובין. המסונה
 בצרכיהן נקראן (אונכרי).
 אמר להו כי נבזיתו אשא,
 לינאו אבהו אשא, כי דוכי
 דליהו יאוש כדריה דגנים
 ושינוי רשות ביריביו,
 דגנים גזלי ניהו

או דלכר תמיה דהא מיעד
 שני לא כפי לכו לכו
 משום מזה הנאה בעצירה
 ואולי דליח טי"ס נפל כפון
 וי"ט.
 גז נראה דל"ל פ"י כגון
 המסונה כותה השאל בצרכיו
 ויפאל נבשתי וכו'.